

HODNOCENÍ ZÁVĚREČNÉ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

kombinovaného studia oboru Školský management

POSUDEK OPONENTA

Autor práce: Barbora Pelclová	Oponent: Jan Voda
Název závěrečné práce: Problematika začleňování dětí cizinců do předškolního vzdělávání	

Indikátory kvality závěrečné práce Pomocný rejstřík pro hodnocení závěrečných prací. Označte X , zda předložená práce obsahuje níže uvedené znaky. <i>Pokud nebudou obsaženy klíčové znaky A1, A2, práce by neměla být doporučena k obhajobě.</i>		neobsahuje	obsahuje částečně	obsahuje
Znak				
A	Klíčové znaky; úvodní část			
A1	Zřetelné vymezení do oblastí školského managementu. (Kterých řídicích funkcí se to týká? Kterých oblastí manažerské práce?)			X
A2	Závěrečná práce „přesahuje hranice“ jedné konkrétní školy. Jde o objektivní analýzu z oblasti řízení ve školství (nikoli o shrnutí subjekt. zkušeností z vlastní praxe, popis jednoho projektu atd.).			X
A3	Jasná a zřetelná formulace tématu a cíle práce. (Co má být ověřeno, zjištěno, čeho má být dosaženo, co nového chce autor zjistit?)			X
B	Dosavadní řešení problému			
B1	Práce obsahuje přehled názorů vztahujících se k danému tématu na základě odborné literatury; akcent na manažerskou literaturu. (Přiměřený rozsah použitých zdrojů včetně internetu.)			X
B2	Jsou uvedeny odkazy na odbornou literaturu.			X
B3	Je zřetelné, kde jde o autorský text a kde o kompilaci; kompilace má hodnotící nadhled, nejde o mechanické výpisky z literatury.			X
C	Výzkumná část			
C1	Výzkumná část se vztahuje k tématu a cíli práce.		X	
C2	Stanovení výzkumného problému. Správná formulace hypotéz (pokud typ výzkumného problému umožňuje hypotézy formulovat).		X	
C3	Byly použity vhodné výzkumné metody a nástroje.			X
D	Analytická část			
D1	Je provedena kvalitní analýza získaných faktů a údajů.		X	
D2	Interpretace zjištěných výsledků je dostatečně analytická, nejde jen o komentované vyjádření číselných údajů.		X	
D3	Interpretace výzkumu umožňuje zpracování závěrů, doporučení, výstupů práce.		X	
E	Závěry. Přínos pro sféru řízení			
E1	Závěrečná část hodnotí, zda bylo dosaženo stanoveného cíle práce (viz A3). (Závěr práce není redukován jen na výsledky a interpretaci výzkumu, na potvrzení či vyvrácení hypotéz.)		X	
E2	Výstupem práce je materiál využitelný pro řízení ve školství: doporučení, návrhy, metodické postupy, příručka, manuál, vymezení rizik...			X
E3	Práce obsahuje adresné vyjádření, kde a jak ji lze využít v práci řídicího pracovníka.			X
E4	Výstup práce je obecně využitelný pro oblast řízení ve školství – školský management. Jde skutečně o odborně fundovaný materiál vedoucí k rozvoji určitého úseku řízení školství.			X
F	Prezentace (formální úroveň práce)			
F1	Úplnost obligátních náležitostí – jazyková úroveň, dodržení formálních náležitostí a struktury (titulní list, čestné prohl., resumé, klíčová slova, obsah...), grafická a typografická úroveň práce...			X
F2	Resumé obsahuje stručný souhrn řešených a zjištěných skutečností (nikoliv zkrácený obsah).		X	
F3	Bibliografie dle platné normy.			X

Klady práce:

Práce je věnována mimořádně aktuální problematice vzdělávání dětí-cizinců v ČR. Teoretické i praktické bádání je zasazeno do širšího společenského kontextu a evropské legislativy. Celý text má jasnou, logickou, dobře promyšlenou a rozvrženou strukturu. Zvýraznění textu tučným písmem slouží čtenáři jako užitečný orientátor.

V úvodní pasáži teoretické stati jsou sumarizována důležitá kvantitativní data o počtu dětí-cizinců, čímž je podtržena důležitost věnovat se této problematice. Za přínosné považují i připomenutí kategorizace cizinců na území ČR.

Velmi oceňuji, že autorka usiluje aplikovat obecně teoretické manažerské poznatky do školské praxe a rovněž přímo na problematiku vzdělávání cizinců. Toto se daří v různých kategoriích různě – např. v oblasti plánování autorka přesně vymezuje specifické oblasti zohledňování potřeb cizinců do jednotlivých školních plánů (ŠVP, IVP). Částečně se toto daří např. v oddílu věnovaném vedení lidí či vedení porad, kde text zůstává v obecnější rovině. Kapitola 5.2 vystihuje spíše princip individualizace než inkluze a k specifikám tématu se vztahuje jen vzdáleně.

V rámci svého výzkumného šetření oslovila autorka vysoký počet respondentů.

Nedostatky práce:

(Nedostatky práce korespondují s absencí požadovaných znaků; konkretizujte pro text práce.)

Uvedený cíle práce (s. 7) „zjistit připravenost managementu škol a pedagogických pracovníků na stále vzrůstající počet dětí cizinců do mateřských škol“ není podle mého soudu naplněn – k analýze připravenosti nevede teoretické ani výzkumné šetření. Práce pojem připravenost nijak nedefinuje, nekvantifikuje a nehodnotí. Těžiště práce je spíše v druhém z cílů, tj. „nabízet způsoby, kterým vzdělávání vylepšit a zpřístupnit většímu množství dětí cizinců.“ Za sporné však považují, že závěry práce jsou spíše doplňující informací autorky, nikoli sumarizované výstupy z šetření. Celá kapitola 7 Doporučující kroky a návrhy pro management škol vlastně nemá oporu ve výzkumu ani v teorii (nejsou uvedeny eventuální odkazy), zůstává tedy subjektivním neověřeným výrokem autorky. Vlastní výzkumné šetření tak vyznívá poněkud do prázdna.

Pokud jde o cíle výzkumné části, jako problematický se jeví zejména druhý uvedený cíl „Vyhodnotit největší rizika při vzdělávání dětí cizinců“ (s. 25), který nekoresponduje s výzkumným tvrzením „Problém s dětmi cizinců vyplývá zejména z nedostatečné jazykové vybavenosti...“ (s. 27). Zatímco předsevzatý cíl otevírá otázky po výčtu rizik, v navazujícím výzkumu je při ověřování platnosti tvrzení pracováno pouze s jediným (jazyková nevybavenost). Není zřejmé, na základě čeho autorka toto tvrzení postulovala (pravděpodobně podle svých subjektivních zkušeností). Přitom na jiných místech práce autorka sama poukazuje na širší rovinu problémů, např. multikulturní otázky – viz postoj

obyvatel ČR k cizincům (s. 9). Škoda, že toto zkoumání fakticky nebylo zahrnuto do šetření – odpovídá mu pouze otázka 18 dotazníku.

Shrnuji: Největší slabinou výzkumné části je, že výsledky dotazníkového šetření neposloužily autorce k zobecnění výzkumně podložených závěrů, namísto nich uvádí vlastní teze (srov. s. 38 z čeho vznikají předsudky – není předmětem výzkumu a údaje v rámečku – jakkoli zajímavé – jsou jen jedním z mnoha možných přístupů).

Dále si dovoluji upozornit na výrok „Jedním z hlavních dokumentů, kterým se mateřské školy řídí při své činnosti je Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Ještě nad ním stojí Ústava ČR...“ (s. 22). Tyto dvě odkazované právní normy jsou na zcela odlišné hierarchické rovině a mezi nimi stojí např. školský zákon (ten je analyzován až v dalším textu).

Dotazník na straně 28 a 29 patří z formálního hlediska do přílohy.

Práci k obhajobě *DOPORUČUJI S VÝHRADAMI*

Doporučení a otázky pro obhajobu:

1. Na s. 44 uvádíte, že „díky práci bude pro některou ředitelku snazší s cizinci komunikovat...“ Ozřejměte ve své obhajobě, jak konkrétně Vaše práce k podpoře této profesní kompetence může přispět (odkazujte na konkrétní pasáže v textu).
2. Co přesně rozumíte „rámcem vzdělávání“ (s. 7, s. 25), který v práci předpokládáte analyzovat?
3. Jaká jsou z Vaší osobní zkušenosti největší rizika při vzdělávání dětí cizinců?

V Říčanech dne 18. prosince 2011

PhDr. Jan Voda, Ph.D.

